
Streszczenia / Резюме / Abstracts

Beata Molo

*Bezpieczeństwo energetyczne Unii Europejskiej
w kontekście Partnerstwa Wschodniego – wybrane problemy*

Artykuł przedstawia problem bezpieczeństwa energetycznego Unii Europejskiej w kontekście Partnerstwa Wschodniego, którego celem jest rozwój relacji między UE a krajami Europy Wschodniej i Kaukazu Południowego, w tym także zacieśnienie współpracy w dziedzinie energii. W opracowaniu uwzględnione zostały podstawowe elementy bilansu energetycznego UE i poszczególnych krajów członkowskich, szlaki transportu surowców energetycznych oraz główne wyzwania zaopatrzenia UE w surowce energetyczne. Omówiono także wpływ Rosji na możliwości współpracy energetycznej UE z państwami objętymi Partnerstwem Wschodnim.

*Energy security in the European Union in the context
of Eastern Partnerships – selected problems*

The article describes the problem of energy security in the EU in the context of Eastern Partnerships, whose aim is the development of relationships between the EU and Eastern European and Southern Caucasus countries, including strengthening cooperation in energy security. The study includes basic elements of the EU energy balance sheets and member states, as well as energy resource transportation routes and main challenges faced in order to supply the European Union with energy resources. Moreover, the issue of Russia's influence on the possibilities of EU and Eastern Partnership countries energy cooperation is briefly discussed.

*Энергетическая безопасность Европейского Союза
в контексте Восточного партнёрства – избранные проблемы*

В статье рассмотрена проблема энергетической безопасности Европейского Союза в контексте Восточного партнёрства, целью которого является развитие сотрудничества между ЕС и государствами Восточной Европы и Кавказа, в том числе развитие сотрудничества в сфере энергетики. Автор обращает внимание на основные аспекты энергетического баланса ЕС и отдельных стран-членов союза, пути транзита энергоресурсов и главные проблемы снабжения ЕС энер-

горесурсами. Представлен также анализ влияния России на возможности сотрудничества в области энергетики ЕС с государствами приглашенными к участию в Восточном партнёрстве.

Tomasz Młynarski

Regionalne i globalne implikacje chińsko-amerykańskiej rywalizacji energetycznej w Zatoce Perskiej

Stany Zjednoczone i Chiny jako dwaj najwięksi światowi konsumenci ropy naftowej i energii mają coraz większy wpływ na globalną geopolitykę energetyczną. Rosnące zapotrzebowanie Chin na energię rodzi otwartą konkurencję, a nawet bezpośrednią rywalizację między tymi dwoma państwami o surowce. Równocześnie, Stany Zjednoczone i Chiny wydają się posiadać zasadniczo różne poglądy roli światowych rynków energii. O ile Stany Zjednoczone opierają swoją politykę energetyczną w znacznej mierze na rynkach światowych, o tyle Pekin, by sprostać zapotrzebowaniu wewnętrznemu, prowadzi etatystyczną politykę opartą o dwustronne umowy z krajami-producentami. Obszarem szczególnego zainteresowania obydwu państw jest bogaty w surowce region Zatoki Perskiej.

Tymczasem, wbrew wzajemnemu postrzeganiu, globalne interesy energetyczne Chin i Stanów Zjednoczonych są zbieżne, a oba kraje powinny współdziałać na rzecz utrzymania stabilnych i umiarkowanych cen surowców. Wiek XXI będzie erą ostrej rywalizacji mocarstw o surowce, a rosnące zapotrzebowanie chińskiej gospodarki na nie „przesuwa” Chiny z gracza regionalnego do aktora, którego polityka wywołuje implikacje globalne. Czy Chiny będą zainteresowane włączeniem się w normy i zasady światowego systemu obrotu surowcami w kolejnych dekadach XXI w.? Czy Stany Zjednoczone będą umiały podjąć współpracę i zmniejszyć istniejącą nieufność z Chinami?

Regional and global implications of Chinese-American competition for energy resources in the Persian Gulf

The United States and China as the world's two biggest consumers of oil and energy have an increasing impact on global energy geopolitics. Growing Chinese demand for energy creates free competition, and even direct rivalry between the two countries for energy resources. At the same time, the United States and China appear to have fundamentally different views regarding the role of global energy markets. While the United States bases their energy policies largely on free market fundamentals, Beijing in order to meet the country's demand, conducts statist politics and creates policies based on bilateral agreements with producer countries. The area of particular interest to both countries is the Persian Gulf region, enriched with energy sources. Meanwhile, despite differing perceptions, global energy interests of China and the United States are concurrent, and both countries should cooperate to maintain stable and moderate prices of energy sources. The XXI century is the era of competition among power countries for energy sources and increasing demand of the Chinese economy „moves” China from position of a regional player to the role of actor, whose policies have global implications. Will China be interested in adhering

to the norms and principles of the global turnover system for energy commodities in the upcoming decades? Will the United States be able to cooperate and reduce the existing distrust with China?

Региональные и глобальные проблемы китайско-американского энергетического силового соперничества в Персидском заливе

Соединённые Штаты и Китай, как два самые большие мировые потребители нефти и других энергоносителей, оказывают большое влияние на глобальную энергетическую геополитику. Растущие потребности Китая в энергетике привели к открытой конкуренции и непосредственному соперничеству между этими государствами за энергоносители. Вместе с тем, Соединённые Штаты и Китай имеют существенно разные взгляды на роль мировых рынков энергетики. Соединённые Штаты базируют свою энергетическую политику, в значительной мере, на мировых рынках, в свою очередь Пекин, стараясь обеспечить внутренние потребности, ведёт политику опирающуюся на заключении двусторонних договоров со странами-производителями. Пространство, которое представляет особый интерес обоих государств является район Персидского залива.

Тем временем, вопреки явной конкуренции, глобальные энергетические интересы Китая и Соединённых Штатов сходны – эти страны должны взаимодействовать, стараясь предотвратить дестабилизацию и скачки цен на энергоносители. XXI век будет эрой острого соперничества государств за сырьё, а растущие потребности китайской экономики принуждают Пекин вести в этой области глобальную политику. Будет ли Китай заинтересован в принятии норм и основ мировой системы оборота энергоносителей, увидим в ближайшие десятилетия XXI века? Остается открытым также вопрос, сумеют ли Соединённые Штаты сотрудничать и оказать доверие Китаю?

Magdalena Cyganik

Wyzwania i zagrożenia dla bezpieczeństwa europejskiego u progu XXI wieku

Artykuł dotyczy dynamiki współczesnych stosunków europejskich wraz z następstwami tego procesu. Wskazano zarówno na wyeliminowanie źródeł mogących zagrażać bezpieczeństwu jeszcze kilkanaście lat temu, jak i konieczność stawienia czoła nowym wyzwaniom. Szczególną uwagę zwrócono na najpoważniejszą kategorię obecnych wyzwań, jakimi są zagrożenia asymetryczne, pojawiające się na płaszczyznach niemilitarnych, takie jak cyberterroryzm czy problemy bezpieczeństwa energetycznego. Przyniosła je ze sobą cywilizacja i postęp społeczny, zajmując miejsce konfliktów międzypaństwowych. Zaprezentowano przykłady zawierające w sobie potencjalne ryzyko kryzysu, mogące mieć niebagatelny wpływ na bezpieczeństwo zarówno europejskie, jak i globalne.

Challenges and threats to European security at the threshold of the XXIst century

This article deals with the dynamics of present European relations and the consequences of its process which follow. The elimination of sources that could have threatened security in the past as well as the necessity to face new challenges, are discussed. Particular attention is paid to the most serious category of current challenges such as asymmetrical threats, which appear on non-military levels, such as cyber-terrorism and energy security problems. They were brought about by civilization and social progress, and are taking the place of interstate conflicts. Examples are given of the potential risk of the crisis, which could have a substantial impact on both European and global security.

Вызовы и угрозы для европейской безопасности в начале XXI века

В статье рассмотрено динамику современных европейских отношений и последствий этого процесса. Обращено внимание на источники угрожающие европейской безопасности: существующие во внешневоенной сфере асимметричные угрозы, например, электронный терроризм или проблемы энергетической безопасности, которые появились вследствие развития цивилизации и общественного прогресса и пришли на смену межгосударственным конфликтам. Автор приводит примеры потенциальных кризисов, могущих существенно повлиять на европейскую и глобальную безопасность.

Krzysztof Danielewicz

Operacja „Moshtarak”. Pierwszy praktyczny test nowej strategii COIN w Afganistanie

Operacja „Moshtarak” była pierwszym praktycznym testem strategii COIN, która ma zmienić losy wojny w Afganistanie. W strategii COIN sukces mierzony jest nie liczbą zabitych talibów, a wzrostem poparcia ludności Afganistanu dla sił ISAF oraz rządu afgańskiego. Miejsce operacji, prowincja Helmand, została wybrana ze względu na jej strategiczne znaczenie dla talibów. W prowincji Helmand produkuje się 59% wszystkich narkotyków, wytwarzanych w Afganistanie. Sposób prowadzenia operacji był inny niż wcześniej. Zrezygnowano z efektu zaskoczenia, w związku z koniecznością unikania strat wśród ludności cywilnej. Zaangażowano także znaczne siły bezpieczeństwa Afganistanu, chcąc w ten sposób pokazać, że są one w stanie prowadzić tego typu operacje oraz zapewnić bezpieczeństwo po jej zakończeniu. Dodatkowo natychmiast po części wojskowej wprowadzane były służby odpowiedzialne za rozwój rejonu. Efekty operacji będą znane długo po jej zakończeniu, a ewentualny sukces wpłynie na inne operacje prowadzone w przyszłości.

Operation „Moshtarak”. The first practical test of the new COIN strategy in Afghanistan

Operation „Moshtarak” was the first practical test of the new COIN strategy, which should change the situation in Afghanistan. In COIN operation the most important is not to kill taliban but to win the populations support to Afghan government and ISAF. Helmand province has been chosen because of its importance. In Helmand taliban’s produce 59% of all narcotics, produced in whole Afghanistan. In order to avoid civilian casualties, before operation, ISAF forces informed local population about the time and aim of operation and gave them chance to leave the area of operation. Additionally during operation Afghan National Security Forces – ANSF were engaged. One of the reasons for that was to verify their capabilities to conduct this kind of operation. Immediately after the military part development organizations were introduced. To know the final effects it is necessary to wait long time but their eventual positive results will have influence for future operation in Afghanistan.

Операция „Моштарак”. Первый практический тест новой доктрины COIN в Афганистане

Операция „Моштарак” – первый практический тест новой доктрины COIN, целью которой являлось изменение хода войны в Афганистане. Доктрина COIN измеряет успех операций не количеством убитых мятежников Талибана, а ростом поддержки населения Афганистана сил ISAF и афганского правительства. Место операции – провинция Гильменд, была выбрана ввиду её стратегического значение для талибов. В провинции Гильменд производится 59% всех наркотиков в Афганистане. Способ проведения операции существенно отличался от предыдущих. Во избежание жертв среди мирного населения командование коалиционных сил отказалось от стратегии захвата противника врасплох. В военные действия привлечено большое количество сил безопасности Афганистана, желая таким образом показать, что эти силы в состоянии проводить подобного рода операции и обеспечить безопасность после их окончания. Кроме того, сразу же после окончания военного этапа операции начали работу службы ответственные за развитие региона. Эффекты операции будут известны ещё не скоро, но если они принесут успех в будущем это повлияет на ход проведения других операций.

Ewa Zalewska-Śmigasiewicz

Udział polskiej Policji w misjach pokojowych ONZ i UE w Afryce

Przedmiotem artykułu jest przedstawienie w zarysie zaangażowania polskiej policji w operacjach pokojowych na przykładzie misji prowadzonych w Afryce. Formą wprowadzenia do zasadniczej tematyki jest syntetyczne omówienie problematyki misji pokojowych, w którym zwrócono przede wszystkim uwagę na różnice między

misjami prowadzonymi pod egidą ONZ oraz przez Unię Europejską. W dalszej części tekstu zaprezentowano obowiązujące w Polsce rozwiązania prawne dotyczące udziału policjantów w misjach zagranicznych. Zasadniczą część artykułu stanowi omówienie działalności dwóch polskich kontyngentów policyjnych uczestniczących w misjach na kontynencie afrykańskim (tj. Polskiego Kontyngentu Policyjnego Misji Pokojowej Obserwatorów ONZ w Republice Liberii UNMIL oraz Polskiego Kontyngentu Policyjnego Unii Europejskiej wspierającego misję Unii Afrykańskiej w Sudanie). W obu przypadkach przedstawiono również w syntetycznej formie tło konfliktów, do których zaangażowania wysłane zostały siły międzynarodowe.

The participation of the Polish National Police in the United Nations and European Union peacekeeping missions to Africa

The purpose of the present article is to briefly present the involvement of the Polish National Police in peacekeeping operations in Africa. The introductory part of the article focuses on the differences between UN and EU missions and includes a concise description of peacekeeping operations. Later in the article the author reviews Polish legislation on the involvement of police officers in international peacekeeping missions. The main part of the article describes two Polish contingents participating in peacekeeping operations in Africa, i.e. UNMIL Polish Police Contingent in Liberia and Polish Police Contingent in Sudan supporting EU operations in Sudan – AMIS II. In both the above named cases, the author has illustrates the background of armed conflicts and the quenching of which required the involvement of international forces.

Участие польской полиции в миротворческих миссиях ООН и ЕС в Африке

В статье рассмотрено участие польской полиции в миротворческих операциях на примере миссий, которые имели место в Африке. Введением к основной тематике является синтетический обзор проблематики миротворческих миссий, в котором, прежде всего, обращено внимание на разницу между операциями проводимыми под эгидой ООН и Европейского Союза. Далее автор описала существующее в Польше законодательство, касающееся участия полицейских в зарубежных миссиях. В основной части статьи рассмотрено деятельность двух польских контингентов полицейских, участвующих в операциях на Африканском континенте (Польский полицейский контингент миротворческой миссии наблюдателей ООН в Республике Либерии [UNMIL] и Польский полицейский контингент Европейского Союза действующий в рамках миссии Африканского союза в Судане). В обоих случаях, в синтетической форме, указаны причины конфликтов, для прекращения которых были высланы международные силы.

Monika Suchojad, Aneta Biernat-Guzdkiewicz

Trening etyczny Policji polskiej

Artykuł ma na celu ukazanie aspektów etycznych Policji w Polsce, zarówno w wymiarze historycznym, jak i współczesnym. Punktem wyjścia jest przedstawienie przebiegu procesu kształtowania się zasad etycznych w zawodzie policjanta, ale też w służbach o podobnym charakterze. Autorki ukazują problematykę pracy Policji w świetle zasad etyki zawodowej ze względu na specyfikę tego zawodu oraz wynikające z niej trudności.

Ethical training of the Police forces in Poland

The paper aims at showing the past and current ethical aspects of police work in Poland. The starting point of the discussion is a presentation of the process of forming ethical guidelines in both the police force and other similar services. The authors present problems in police work in light of professional ethics and the specific nature of the police force, as well as the difficulties faced as a result.

Этический тренинг польской полиции

Целью статьи является указание этического аспекта действий полиции в Польше, как в прошлом, так и на современном этапе. Авторы рассмотрели процесс формирования этических основ в профессии полицейского и представителей иных силовых служб. Проблематика работы полиции указана в свете основ профессиональной этики и специфики этой профессии, которая порождает многие дилеммы.

Michał Banszel, Robert Brańka, Natalia Gaura,
Anna Ibek, Jerzy Konieczny, Gabriela Księżka,
Olga Kuziorowicz, Agata Latos, Ewelina Matyjasik,
Olgierd Wargowski, Michał Widacki

Postawy młodzieży wobec czynności operacyjno-rozpoznawczych

Uczestnikom badań – młodzieży ostatnich klas licealnych oraz studentom – przedstawiono po pięć (fikcyjnych, ale realistycznych) historii, będących związłymi opisaniami sytuacji, związanych z czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi, realizowanymi przez służby policyjne i specjalne. Zadaniem badanych anonimowo osób było złożenie deklaracji co do gotowości uczestnictwa w tych czynnościach, w charakterze tajnych współpracowników, a także dokonanie moralnej oceny podejmowanych przez służby działań. Gotowość do uczestnictwa malała wraz ze wzrostem ryzyka operacji i była niezależna od wagi rozpracowywanych przestępstw, natomiast ocena moralna uzależniona była od podmiotu, wobec którego lojalność mogła zostać naruszona w wyniku czynności.

The attitudes of youth towards operational-reconnaissance activity

Participants of this study consisted of a group of young persons in their last years of secondary school, as well as students studying at higher education institutions. The youth group was presented with five (fictional, but realistic) case studies, which were summarized descriptions of operational-reconnaissance activities, carried out by special and police services. The task assigned to each anonymously participating student was to submit a declaration as to the readiness to participate in the activity described, playing the role of a secret partner as well as having the ability to conduct a moral evaluation of the activities undertaken by special and police services. Overall, the readiness to participate in such activity decreased as operational risk increased, and this was independent of the significance or importance of offences which were worked out or solved by the services. On the other hand, moral evaluation depended on the subject towards which loyalties could have been violated as a result of activities carried out.

Отношение молодёжи к оперативно-разведывательным действиям

Участникам исследований – ученикам старших классов лицеев и студентам – было представлено пять (фиктивных, но реалистических) историй, описывающих ситуации, связанные с оперативно-разведывательной деятельностью полиции и других спецслужб. Задачей, отвечающей на вопросы анонимной анкеты, молодёжи было дать ответ: готовы ли они участвовать в такого типа деятельности в качестве секретных сотрудников, а также представить моральную оценку действий спецслужб. Готовность участвовать в такой деятельности уменьшалась пропорционально с возрастанием рискованности операции независимо, от тяжести совершенных преступлений, в свою очередь моральная оценка зависела от субъекта и ущемления его прав в результате действий спецслужб.

Andrzej Sęk, Henryk Tokarski

Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Działdowie

Niniejsza publikacja jest próbą oceny zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu działdowskiego. Szczegółowej analizie poddano zarówno interwencje domowe, jak i interwencje domowe dotyczące przemocy w rodzinie, płeć ofiar i sprawców przemocy w rodzinie. Z przeprowadzonych badań wynika, że ofiarami przemocy w rodzinie są przede wszystkim kobiety i małoletni do 13. roku życia, mężczyźni zaś należą do rzadkości. Z kolei w grupie sprawców przemocy zdecydowanie więcej jest mężczyzn niż kobiet. Przyczyn przemocy w rodzinie należy upatrywać głównie w alkoholu, pod którego wpływem sprawcy są skłonniejsi stosować przemoc wobec

swoich najbliższych. Ofiary przemocy w rodzinie głównie w instytucjach samorządowych (gminne komisje ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych) szukają pomocy zarówno dla siebie, jak i swoich sprawców, próbując w ten sposób przeciwdziałać, dopiero w następnej kolejności, chcąc poprawić swoją sytuację materialną, zwracają się o pomoc do gminnych ośrodków pomocy społecznej.

The occurrence of domestic violence on the jurisdictional territory of Police headquarters of Działdowo

The following publication is an attempt at assessing domestic violence in the Działdowo district. A detailed analysis has been undertaken regarding domestic intervention as well as domestic intervention characterized by acts of violence and the genders of both the victims and perpetrators. The research results lead to the conclusion that most victims of domestic violence are women and minors under the age of 13, whereas men constitute a small minority. Among the perpetrators, there are more men who commit acts of violence compared to women. Alcohol abuse is considered to be the main cause of domestic violence, since under its influence the perpetrators are more likely to use violence towards their family members. The victims of domestic violence mainly seek help for themselves as well as for the perpetrators in local self-government institutions (communal committees for the prevention of alcohol-related problems) in order to prevent further occurrences of abuse and violence. It is only later that they turn to social welfare centres in an attempt to improve their financial situation.

Масштабы явления насилия в семье на территории действия отделения районной полиции в Дзялдове

Авторы статьи попытались рассмотреть явление насилия в семье на территории Дзялдовского повята (района). Были проанализированы поводы вызова полиции, примеры насилия, пол жертв и виновников насилия в семье. Проведенные исследования указывают, что жертвами насилия в семье, прежде всего являются женщины и дети в возрасте до 13 лет, мужчины в роли жертв выступают редко. В свою очередь группу виновников насилия в большинстве составляют мужчины. Причины насилия в семье, главным образом, вызваны употреблением алкоголя, именно под его влиянием виновники жестоко обращаются с родными. Жертвы насилия в семье ищут помощь, главным образом, в местных учреждениях социального характера (районные комиссии по делам профилактики и лечения алкоголизма), прежде всего стараясь вылечить виновников, а также обращаются с просьбой оказания материальной помощи (районные центры социальной защиты).

Janusz Ziarko

Publiczno-prywatne partnerstwo w prywatyzowaniu zadań publicznych ze sfery bezpieczeństwa i porządku publicznego na szczeblu gminy

W artykule omówiono narzędzie służące lokalnemu rozwojowi, jakim jest partnerstwo publiczno-prywatne. Wyjaśniono ideę partnerstwa, pokazując, czemu służy i na jakich zasadach funkcjonuje. Pokazano obszary wykorzystania partnerstwa, poprzez przybliżenie sposobu rozumienia zadania publicznego, a także zadania publicznego gminy w sferze bezpieczeństwa i porządku publicznego. Przedstawiono znaczenie partnerstwa publiczno-prywatnego w prywatyzowaniu zadań publicznych w sferze bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz rolę jednostek samorządu terytorialnego w realizacji tego zadania. Omówiono korzyści z partnerstwa publiczno-prywatnego wynikające z realizacji projektów inwestycyjnych w sferze publicznej dla sektora publicznego i prywatnego. Scharakteryzowano procedury i omówiono zasady, czynniki i etapy budowania partnerskich publiczno-prywatnych form współpracy sektora administracji, biznesu i społecznego. Wskazano na sukces partnerstwa oraz czynniki dynamizujące funkcjonowanie partnerstw publiczno-prywatnych.

Public-private partnership in privatizing public works in the sphere of security and public order at the municipal level

In this article, the tool which serves local development, known as public-private partnership, is discussed. The ideology of such partnership is described, as well as its purpose and the fundamental principles by which such partnerships function. The realm of possibilities which public-private partnerships offer is illustrated in the article by attempting to make understood the notion of 'public works' and more specifically public works in the sphere of security and public order at the municipal level. The meaning of public-private partnership is explained in the privatization of public works in the sphere of security and public order, as well as the role of territorial self-governing units in carrying out such assignments. Evidence of the benefits of public-private partnership which are the direct result of investment projects carried out in the public sphere for public and private sectors, is provided. Procedures are characterized and principles outlined; factors and stages of building public-private partnership forms of cooperation in the areas of administration, business and society are discussed as well. In addition, elements of partnership success as well as elements of dynamic function of public-private partnership are illustrated in the article.

Публично-частное партнёрство и решение задач по обеспечению общественного порядка и безопасности на уровне района (гмины)

В статье обсуждено инструмент привлечения внебюджетных средств в проекты местного развития, каким является публично-частное партнёрство. Выяснена идея партнёрства, указано, чему оно служит и на каких основах функционирует. Показано области использования партнёрства в контексте задач стоящих

перед обществом, в том числе в сфере общественного порядка и безопасности. Представлено значение публично-частного партнёрства в приватизации задач по обеспечению общественного порядка и безопасности и указано роль единиц территориального самоуправления в реализации этих проблем. Рассмотрено пользу публично-частного партнёрства, которую оно приносит реализую ин-вестиционные общественные проекты в публичном и частном секторах. Дано характеристику процедур и обсуждено принципы, факторы и этапы построения партнёрских публично-частных форм сотрудничества властей, представителей бизнеса и общественных организаций. Указано факторы предопределяющие успех партнёрства и факторы влияющие на динамику работы публично-частных партнёрств.

Małgorzata Czermińska

System preferencji celnych Unii Europejskiej i zasady jego funkcjonowania

W warunkach globalizacji rynków i rozwoju światowego handlu, o znaczeniu danego państwa przesądza stopień zaangażowania w wymianę międzynarodową. Stąd o bezpieczeństwie kraju decyduje nie tylko jego potencjał militarny, ale także ekonomiczny oraz prowadzona zagraniczna polityka gospodarcza, a w szczególności handlowa. Współpraca gospodarcza z zagranicą to obszar powstawania największych zagrożeń, bowiem dotyczy często krajów o różnym poziomie rozwoju ekonomicznego. Działania mające na celu liberalizację wymiany międzynarodowej, zmniejszenie różnic w poziomie rozwoju gospodarczego, regionalną integrację gospodarczą, należy zatem traktować jako sprzyjające zwiększeniu bezpieczeństwa międzynarodowego. Temu służy również – w szerokim ujęciu – rozbudowany system preferencji celnych Unii Europejskiej. Poprzez liberalizację wymiany z krajami trzecimi sprzyja bowiem rozwojowi gospodarczemu, przyczynia się do wzrostu wymiany i umożliwia tworzenie regionalnych ugrupowań integracyjnych, zwłaszcza stref wolnego handlu. Unia Europejska stosuje bardzo rozbudowany i skomplikowany system preferencji celnych, przyznawanych bądź to jednostronnie, bądź na zasadzie wzajemności innym państwom. Unijny system preferencji celnych obejmuje autonomiczne przepisy z zakresu handlu preferencyjnego, ale także postanowienia kształtowane w oparciu o międzynarodowe porozumienia i regulacje, mające swe źródło w inicjatywie i regulacjach innych państw. Zaliczyć do nich można zwłaszcza Powszechny System Preferencji (Generalized System of Preferences – GSP). Wspólnota Europejska zawiera również szereg umów preferencyjnych z różnymi krajami czy grupami krajów o różnym zakresie i skali przywilejów handlowych. Na szczególną uwagę zasługują porozumienia handlowe, na mocy których tworzona jest unia celna między Wspólnotą a jej partnerami: z Turcją, Andorą, San Marino oraz umowy, w których przewiduje się utworzenie strefy wolnego handlu: z krajami EFTA, krajami Bałkanów Zachodnich, państwami Basenu Morza Śródziemnego. Unia Europejska prowadzi również negocjacje w sprawie liberalizacji wymiany handlowej z kolejnymi państwami: krajami Ameryki Łacińskiej, Azji, m.in. z MERCOSUREM, z Radą Współpracy Państw Zatoki Perskiej, z krajami ASEAN.

The European Union's system of customs duty preferences and principles of its operation

Under the conditions of market globalization and the development of world trade, the significance of a given country determines its level of involvement in international trade. From this, not only does the security of the country depend on its military strength, but also on its economic potential and international economic politics conducted, specifically trade. International economic cooperation is one of the greatest threats to countries at different levels of economic development. Activity, which is geared at liberalizing international trade, minimizing the gap in stages of economic development, regional economic integration, should be thought of as promoting and increasing international security. This activity is further supported, in a broad sense, by the EU's well-developed system of preferences. Liberalization of trade with third world countries aids economic development plays a role in the growth of exchange and makes the creation of regional integration groupings possible, especially in free trade zones. The European Union uses a very developed and complication system of customs duty preferences, on either a unilateral or bilateral level with other countries. The Union's system of preferences includes autonomous regulations from the area of preferential trade, as well as decisions based on international understanding and regulation, of which the initiative and regulations of other countries are the source. To this, the Generalized System of Preferences can be added. The European community has a wide range of preferential contracts with different countries, or groups of countries, with different trade stipulations and privileges. Special attention should be drawn to trade agreements, whose strength is drawn from customs agreements between the community and its partners: Turkey, Andorra, San Marino, as well as agreements in which the creation of free trade zones is foreseen: EFTA countries, West Balkan countries, Mediterranean countries. The European Union has undergone negotiations regarding the liberalization of trade laws with the following countries: Latin American countries, Asia (MERCUSOR among others), The Council of the Gulf Cooperation, and ASEAN countries.

Система таможенных преференций Европейского Союза и основы её функционирования

В условиях глобализации рынков и развития мировой торговли, на значимость данного государства указывает степень его участия в международном обмене. В связи с этим на уровень безопасности страны влияет не только его военный потенциал, но и внешняя экономическая политика, особенно торговая. Внешнее экономическое сотрудничество – это пространство, на котором возникают многие угрозы, причиной которых является разный уровень экономического развития государств. Следовательно к действиям, проводимых с целью либерализации международного обмена, сокращения разницы уровня хозяйственного развития, региональной экономической интеграции, нужно относиться как к факторам увеличивающим международную безопасность. Именно этим целям служит, в широком понимании, многоуровневая система таможенных преференций Европейского Союза. Либерализация обмена с третьими странами содействует экономическому развитию, предоставляет возможность региональной интеграции стран и созданию зон беспошлинной торговли. Европейский Союз использует широкую и сложную систему односторонних и взаимных

таможенных преференций. Система таможенных преференций ЕС включает автономные регулирования касающиеся льготной торговли и регулирования вытекающие с международных соглашений. Примером системы льготных таможенных тарифов может быть Всеобщая система преференций в пользу развивающихся стран (ВСП). Европейское Сообщество заключило целый ряд договоров с отдельными странами или группами государств касающихся разных сфер и масштабов льготной торговли. Особого внимания заслуживают торговые соглашения, на основе которых действует таможенный союз между ЕС и его партнёрами: Турцией, Андорой, Сан Марино и договоры, которые предусматривают создание зон беспошлинной торговли: со странами Европейской ассоциации свободной торговли, государствами Балканского полуострова, бассейна Средиземного моря. Европейский Союз ведёт также переговоры о либерализации торгового обмена со странами Латинской Америки, Азии, государствами-членами МЕРКОСУР, Совета сотрудничества арабских государств Персидского залива и Ассоциации государств Юго-Восточной Азии.

Andrzej Aksamitowski

Spór o przebieg linii demarkacyjnej między III Rzeszą a ZSRR w 1939 roku

W artykule przedstawiono spór polityczno-militarny, do jakiego doszło zarówno w stosunkach radziecko-niemieckich, jak i wewnątrzniemieckich w końcowej fazie działań na ziemiach polskich we wrześniu i październiku 1939 r. Władze polityczne i wojskowe Związku Radzieckiego ściśle współpracowały z przedstawicielami III Rzeszy w okresie przygotowań agresji na Polskę. Plany i zamiary współdziałania Armii Czerwonej z Wehrmachtem były ściśle koordynowane, co w toku działań wcale nie uchroniło stron od nieporozumień. Uzgodniony przebieg tymczasowej linii demarkacyjnej (podziału Polski) pomiędzy ZSRR a III Rzeszą nie został dotrzymany przez Wehrmacht. Doprowadziło to w konsekwencji do nieporozumień pomiędzy naczelnym wodzem III Rzeszy Adolfem Hitlerem a dowództwem Wehrmachtu. Wkroczenie Rosjan zatrzymało dalszy marsz wojsk niemieckich na wschód od linii rzeki Bug. Wycofanie oddziałów niemieckich na zachód przewidywano zgodnie z ustaleniami tajnego protokołu dodatkowego sporządzonego do paktu z 23 sierpnia 1939 r. Dotychczasowa sytuacja militarna na polskim froncie komplikowała plany niemieckiego dowództwa. Wehrmacht wkroczył na obszar „radzieckiej strefy interesów”, oddzielonej od obszaru przyjętego za strefę wpływów niemieckich linią: Pisa–Narew–Wisła–San. Władze polityczne i wojskowe III Rzeszy starały się dotrzymać zawartych umów lub wyjaśnić swoje postępowanie, gdy dochodziło do naruszenia ustalonych podziałów, co było najczęściej wynikiem walk z polskimi oddziałami. Znamienna dla wydarzeń była jednak niemiecka ocena sytuacji na linii rzeki Bug i obszarach położonych dalej na wschód.

Conflict concerning the demarcation line between The Third Reich and the USSR in 1939

This article presents the political-military conflict which came about in Soviet-German relations as well and inter-German relations during the final phase of activity on Polish land in September and October of 1939. Political and military leaders of the Soviet Union closely cooperated with representatives of The Third Reich in the period of preparation of military aggression towards Poland. The plans and intentions for cooperation between the Red Army and Wehrmacht were closely coordinated, however, did not prevent misunderstandings between them throughout the course of action. The agreed upon route of the temporary demarcation line (which divided Poland) between the USSR and The Third Reich, was not upheld by Wehrmacht. In consequence, this led to misunderstandings between the commander-in-chief of The Third Reich, Adolf Hitler, and leaders of Wehrmacht. Russian invasion prevented German troops from marching east from the line of the Bug River. Withdrawal of German contingents to the west was expected according to a secret protocol which was drawn up and added to the pact of August 23, 1939. Until that time, the military situation on the Polish front complicated plans of German commanders. Wehrmacht stepped into the area known as „Soviet zone of interest”, separated from the area generally accepted as the zone of German control marked by the Pisa-Narew-Wisła-San line. Political and military leaders of The Third Reich tried to uphold agreements or to explain its actions regarding violation of agreed upon divisions, which were most often the result of battle with Polish contingents. Of great significance was the German evaluation of the situation on the Bug River line and areas lying further east.

Спор о проведении демаркационной линии между Третьим рейхом и СССР в 1939 году

В статье рассмотрен военно-политический кризис, имевший место в советско-немецких отношениях, и внутри самой Германии, на последнем этапе военных действий на территории Польши в сентябре и октябре 1939 г. Политические и военные власти Союза Советского тесно сотрудничали с предводителями Третьего рейха в период подготовки к агрессии против Польши. Планы и намерения совместных действий Красной Армии и Вермахта были координированы, но в ходе действий это не убергло стороны от недоразумений. Ранее согласованное прохождение временной демаркационной линии (раздел Польши) между СССР и Третьим рейхом было нарушено Вермахтом. В последствии этот факт стал причиной конфликтов между вождем Третьего рейха Адольфом Гитлером и командованием Вермахтом. Наступление Красной Армии остановило дальнейшее продвижение немецких частей на восток от линии реки Буг. Вывод немецких частей на запад был согласован в подписанном между СССР и Германией секретном дополнительном протоколе, который являлся частью „пакта о ненападении” от 23 августа 1939 г. Однако, образовавшаяся на польском фронте военная ситуация существенно осложняла планы немецкого командования. Немецкие войска вошли в пространство „советской зоны интересов”, граница которого проходила по линии рек: Писа–Нарев–Висла–Сан. Политические и военные власти Третьего рейха старались выполнить свои обязательства или объяснить свои действия в ситуациях нарушения договорённостей,

причиной которых чаще всего были бои с польскими частями. Однако, большой интерес представляет германская оценка военной ситуации на линии реки Буг и территориях расположенных дальше на восток.

Piotr Skałuba

Starania o utworzenie formacji zbrojnej w Turcji pod dowództwem generała Józefa Wysockiego w latach 1853–1855

W 1832 r. w Paryżu zostało założone Towarzystwo Demokratyczne Polskie. Program tego ugrupowania zakładał likwidację własności prywatnej, równość i zniesienie stanów. Polska miała być republiką demokratyczną. Liderami TDP byli Tadeusz Krępowiecki i Aleksander Pułaski. TDP zawsze stawiało na walkę zbrojną. Dziełem demokratów były nieudane powstania 1846 i 1848 r. Członkowie TDP licznie reprezentowani byli w Legionie Polskim walczącym na Węgrzech w 1849 r. Zapowiedź wojny powszechnej spowodowała przełamanie kryzysu, jaki trawił TDP z powodu niepowodzeń dotychczasowych przedsięwzięć. Spośród dawnych członków TDP związało się w Paryżu Koło Polskie, które postanowiło zorganizować na terenie Turcji demokratyczne legiony polskie do walki z Rosją u boku antyrosyjskiej koalicji. Koło Polskie na zebraniu w Paryżu w dniu 29 października 1853 r. udzieliło gen. Józefowi Wysockiemu pełnomocnictwa do starania się u rządu tureckiego o zorganizowanie legionu. Atutem gen. J. Wysockiego było jego doświadczenie jako dowódcy Legionu Polskiego na Węgrzech oraz dwuletni pobyt w imperium osmańskim. W drodze do Stambułu, w mieście Awinion, 18 grudnia 1853 r. J. Wysocki wydał odezwę do Polaków, w której przedstawił cele swojej misji. Sprawa ta obecnie związana jest z losiem imperium osmańskiego, bowiem „ocalenie Turcji, a następnie całego Zachodu, był tylko Polski niepodległej zapewnić może”. Temu celowi służyć będzie utworzenie polskich legionów u boku armii osmańskiej.

Attempts at armed formations in Turkey under the command of General Józef Wysocki

A Polish Democratic Society was formed in Paris in 1832. The agenda of this group included the elimination of personal property, equality, and the abolition of states. Poland would be a democratic republic. The leaders of the Polish Democratic Society were Tadeusz Krępowiecki and Aleksander Pułaski. The Polish Democratic Society stood for, was always prepared for, and apt to go into armed battle. The works of the democrats included two unsuccessful uprisings in 1846 and 1848. Members of the society were represented in great numbers in the Polish Legion which fought in Hungary in 1849. The declaration of general war caused a break in the crisis which the Polish Democratic Society had undergone due to failures and challenges it had faced. Past members of the Polish Democratic Society created a Polish Circle in Paris which was determined to organize, on Turkish territory, democratic Polish legions to battle Russia alongside anti-Russian coalition. The Polish Circle, during a meeting in Paris on October 29, 1853, granted General Józef Wysocki full command to apply

for the organization of legions to the Turkish government. One of General Wysocki's assets was his experience as leader of Polish legions in Hungary as well as his two year stay in the Ottoman Empire. En route to Istanbul, Wysocki made a proclamation to Poles in Avignon on December 18, 1853, during which he introduced the purposes and goals of his mission. The proclamation was connected with the fate of the Ottoman Empire; specifically saving Turkey and the West- only in this way could independent Poland's existence be guaranteed. The creation of Polish legions alongside Ottoman armies would serve to reach these goals.

Попытки формирования вооруженных соединений в Турции под командованием ген. Юзефа Высоцкого

В 1832 г. в Париже было основано Демократическое польское общество (ДПО). Программа этой организации предусматривала ликвидацию частной собственности и равенство всех сословий. Польша должна была стать демократической республикой. Лидерами ДПО были Тадеуш Кремповецкий и Александр Пулаский. ДПО было приверженцем вооружённой борьбы. Это общество организовало неудачные восстания 1846 и 1848 гг. Члены ДПО служили также в Польском легионе, сражающемся в Венгрии в 1849 г. В преддверии новой войны, членам ДПО удалось преодолеть кризис, который вызвали неудачи организованных восстаний. Бывшие члены общества образовали в Париже Польский круг и решили организовать на территории Турции Демократические польские легионы, которые должны были участвовать в борьбе с Россией на стороне антироссийской коалиции. 29 октября 1853 г. Польский круг во время собрания в Париже дал ген. Юзефу Высоцкому мандат, позволяющий ему ходатайствовать перед турецким правительством об организации легиона. Большим преимуществом ген. Ю. Высоцкого был его опыт командования Польским легионом в Венгрии и двухгодичное пребывание в Османской империи. По пути в Стамбул, в городе Авинён, 18 декабря 1853 г., Ю. Высоцкий выдал воззвание к полякам, в котором указал цели своей миссии, и писал: „только спасение Турции, а затем и всего Запада, сделает Польшу независимой”, чему и будет служить учрежденные польских легионов сражающихся плечом к плечу с османской армией.